

INCĂLȚĂMINTEA

A CIPŐ

DER SCHUH

Redactor - Szerkesztő:

L. DÁNÉR L.

II

Redacția . Szerkesztőség:

BRAȘOV, Șirul Inului 26
Lensor

Com. revistei - Lapbizottság
Zeitungskomität:

L. Kún, Brașov

I. Brânzea, Brașov A. Kristóf, Brașov
J. Golnhoffer „ A. Balog „
A. Rätz, „ R. Muerth „
A. Biró „ I. Dávid „
A. Bardócz „ I. Jakner, Cluj
P. Balló „ L. Biris „
C. Andrásí „ Gh. Barabás, T. Mureș
A. Dávid „ N. Schmidt, Arad

I. Füleky, Timișoara

A. Laczkovits, Sighișoara

A. Ortner, Arad

Adoc A. „

Cassier: Golnhoffer J. Prundul Roselot
No. 2. Brașov.

Abonamentul pe un an
Előfizetés egy évre 120 L.
Abonament auf ein Jahr
Pentru întreprinderii
Văfalatoknak 1000 L.
Für Unternehmung.

Revista oficială a Asociației Meseriașilor de Incălțăminte din Transilvania, Banat, Crișan și Maramureș.

Az Erdély-, Bánát-, Körösvidék és Máramarosi Lábbelikészítők Szövetségének Hivatalos-Lapja.

Fachblatt der Siebenbürgisch-, Banatisch-, Kreisch- und Maramurescher Schuhmacher-Verband.

Intreprinderile Grig. Alexandrescu S.A.

FABRICĂ DE PIELĂRIE București V., Splaiul Unirii 96.
Produse recunoscute de calitate superioară.

Adresa telegrafică: „GRALEX” București.

DEPOZITE: Cluj: Magazinul Ede Simon, Str. St. O. Iosif No. 1.
Arad: Magazinul A. Schwarz & Co. B.-dul Reg. Maria 17.
Cernăuți: Magazinul Iacob Rösler & Fii, Str. Gen. Zadic 6.
Chișinău: Magazinul Pielărie Folb, Str. Piața Nouă 226.

Grigore Alexandrescu Művek R.-T.

BŐRGYÁRAI, București V., Splaiul Unirii 96.
Gyártmányai elismerten a legjobb minőségűek.

Sürgőnycim: „GRALEX” București.

LERAKATOK: Cluj: Ede Simon raktára, Str. St. O. Iosif No. 1.
Arad: A. Schwartz & Co. raktára, B.-dul Regina Maria 17.
Cernăuți: Iacob Rösler és Fiai, Str. Gen. Zadic 6.
Chișinău: Folb bőrkereskedés, Str. Piața Nouă 226.

Unternehmung, Grig. Alexandrescu A.G.

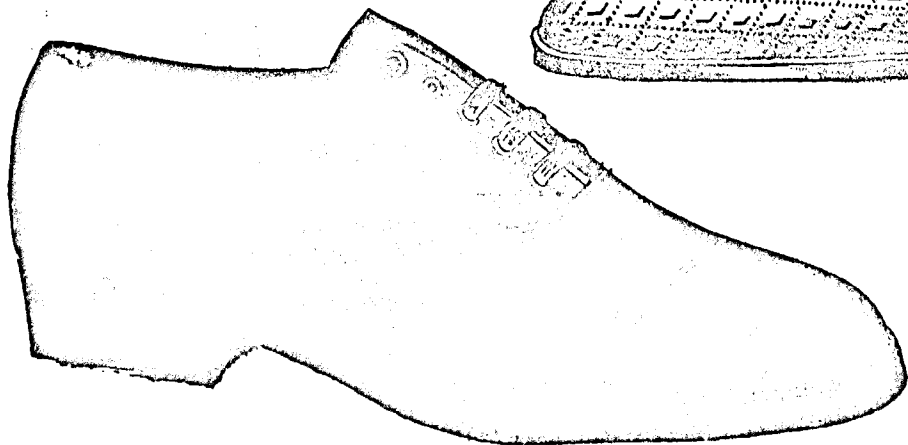
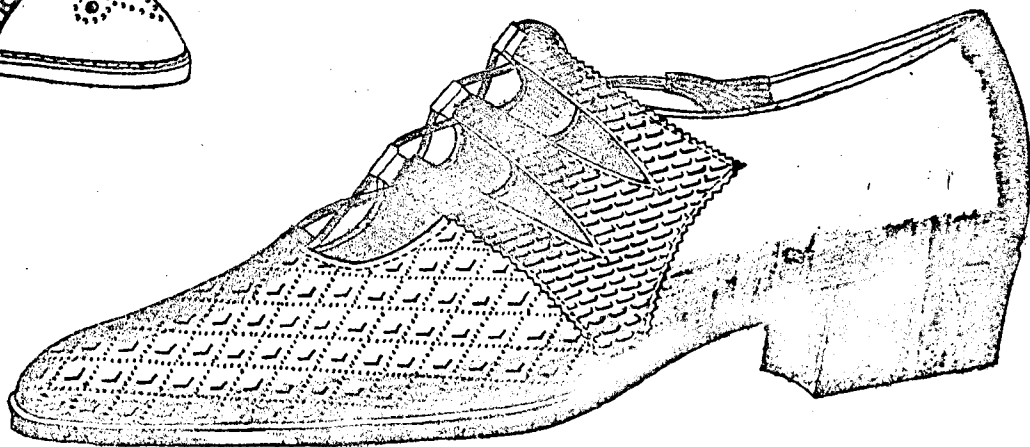
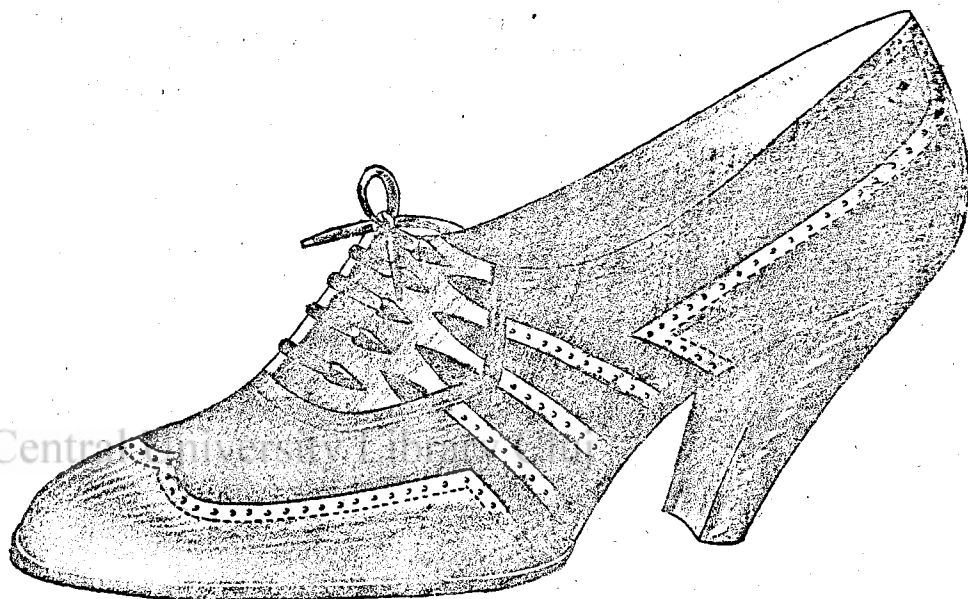
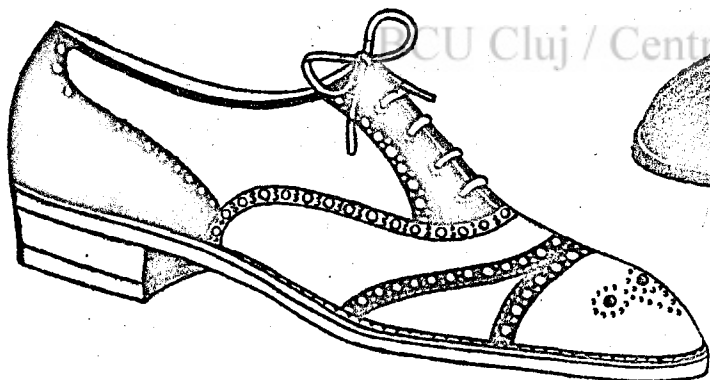
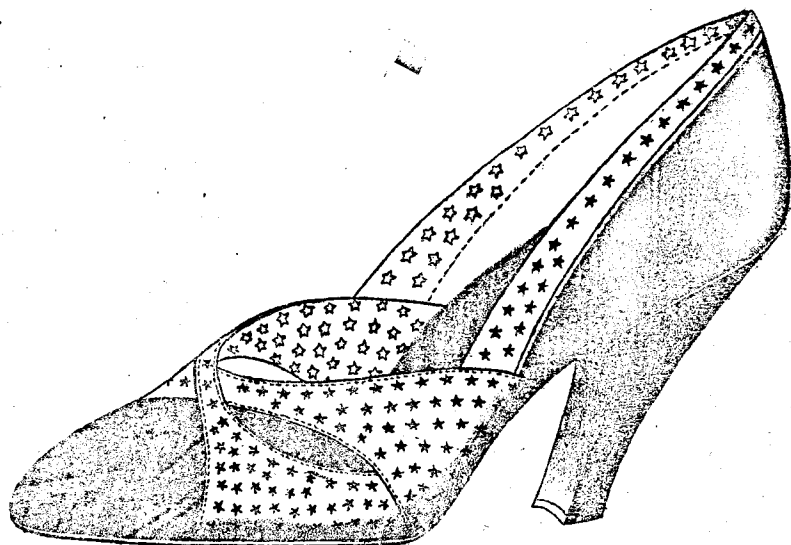
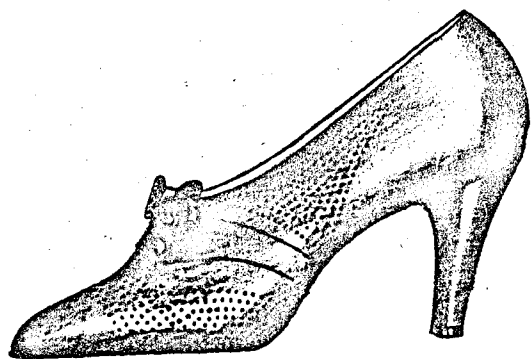
LEDERWARENFABRIK, București V., Splaiul Unirii 96.
Erzeugnisse von anerkannt bester Qualität.

Telegraphische Adresse: „GRALEX” București.

LAGER: Cluj: Geschäft Ede Simon, Str. St. O. Iosif No. 1. Cernăuți: J. Rösler u. Söhne, Str. Gen. Zadic 6.
Arad: Geschäft A. Schwarz & Co. Bdul Reg. Maria 17. Chișinău: Lederhandl. Folb, Str. Piața Nouă 226

**INCĂLȚĂMINTEA
A CIPŐ -- DER SCHUH**

Anul II. Évf. No. 5.

Școlile de ucenici.

În aceasta chestiune trebuie să spunem că școlile de ucenici sunt copii cei mai vitregi dintre toți copiii vitregi ai statului. În Brașov Comitetul Școlar și-a ținut adunarea generală la 5 Iunie, în care s'au auzit din nou nenumărate voci și plângeri din cauza situației imposibile a ucenicilor.

Noi îi rugăm pe cei competenți, ca între multe chestiuni să consacre în fine puțin timp și acestei probleme ardente și să reglementeze în mod unitar și pe țară chestiunea instrucției ucenicilor, deoarece situația actuală este intenabilă. Pe de o parte taxele școlare prea mari, cari apasă asupra micilor industriași, pe de altă parte instrucția defectuasă, care servește spre dauna generației viitoare de meseriași, și în al treilea rând lipsa de reglementare a întregii probleme a ucenicilor sunt cauzele, cari au determinat de mult deja actualizarea și clarificarea acestei importante probleme. În numele

meseriașilor de încălțăminte de Ardeal, Banat, Maramureș și Crișana rugăm autoritățile competente să reducă la minim taxele școlare prea mari. Este interesul statului să aibă meseriași buni și cu pregătire și dacă există bani pentru celelalte instituții ale statului, să se poarte grije și de aceasta.

În al doilea rând să se introducă de urgență în școlile de specialitate instruirea mai temeinică a desemnului de specialitate, deoarece fără de aceasta nu se pot crește meseriași bine pregătiți, iar cel care nu are pregătire, acela nu poate corespunde cerințelor vieții și astfel sporește numărul celor în mizerie. Nu există instructori cu pregătire de specialitate și astfel nu vom avea meseriași bine pregătiți așa că toate acestea contribuie la răspândirea mizeriei generale.

De mult, foarte de mult deja ar fi fost obligațiunea autorităților competente să înființeze, după

Tăbăcăria Națională S. A. R.

Industria pentru Tăbăcărie

BUCUREȘTI

Cont Virament Banca Naț. No. 99 — Telefon 376/29

Reprezentanța Generală pentru Transilvania, Banat și Bucovina:

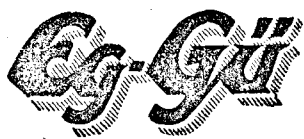
M. Marmorstein
CLUJ, C. REG. FERD. 103

Alex. Marmorstein
TURDA, IOAN RAȚIU 107

modelul altor țări occidentale, tehnologia pe seama meseriașilor de piele, unde să fie instruiți în mod științific, câteva sute de instructori, cari să răspândească apoi cunoștințele câștigate, în sânul tuturor meseriașilor din țară. O astfel de branșă din care își câștigă pâinea pe teritoriul țării peste un sfert de milion de oameni, nu poate fi atât de negajată, încât să nu se înființeze pe seama ei nici măcar o școală de specialitate mai înaltă.

Mai cerem stabilirea corespunzătoare a timpului cursurilor în școlile de ucenici, și anume pe cât posibil pentru orele de seară. Mai cerem și introducerea instrucției religioase, căci este și un eminent interes al statului, ca educația moral-religioasă să fie baza creșterii noii generații a meseriașilor. Dacă nu se vor lua măsuri urgente, urmarea va fi, că întreaga clasă a meseriașilor ve merge vertiginos spre ruină.

L. Dăner, președinte.

Un mijloc de economie.

Milioni economisesc, îngrijind încălțămîntea cu renumita pasta Eg-Gü, deoarece necesităm o cantitate foarte mică pentru a obține cel mai perfect lustru fără pele și fără schimbarea culorii. Gheata îngrijită din prima zi cu Eg-Gü are totdeauna o speranță nouă și e ferită contra înlămpierilor. Gheata de toate zilele devine mai mlădioasă, primind aparența unei ghețe mai fine. Crema în tuburi este curată, practică, economică, și ultimul rest este proaspăt. Cine întrebuințează Eg-Gü, poartă cele mai frumoase ghețe.

Producătorul singur pentru România: Schlesinger & Co., Eg-Gü Uzina Chimică, Timișoara II.

Ein Tag der Sparsamkeit.

Millionen sparen, denn sie alle pflegen ihre Schuhe mit dem weltbekannten Eg-Gü, wovon die geringste Menge genügt lackähnlichen, dauerhaften Hochglanz zu erzeugen fleckenfrei und ohne Farbenänderung. Vom ersten Tage an nur mit Eg-Gü gepflegte Schuhe behalten ihr frisches Aussehen und sind gegen Witterungseinflüsse geschützt. Ein billiger Alltagsschuh wird veredelt und wirkt, wie ein besserer Schuh. Die Tubenpackung ist sauber, frisch, sparsam, die Creme bleibt bis zum letzten Rest frisch. „Die schönsten Schuhe trägt, wer mit Eg-Gü sie pflegt“.

Alleiniger Hersteller für Rumänien: Schlesinger & Co., Eg-Gü Chemisches Werk, Timișoara II.

A takarékoság útja.

Milliók takarítanak meg pénzt, mert cipőiket a világhírű Eg-Gü-vel kezelik, melyből a legcsekélyebb mennyiség ad lakkszerű tartós tükörfényű föltmentesen, színváltoztatás nélkül. Az első hordástól kezdve csak Eg-Gü-vel kezelt cipők megtartják frissességüket és védve vannak az időjárás kihatásai ellen. Az olcsó kőznapi cipő finomabb cipő benyomását kell. A tubus-csomagolás tiszta, praktikus és takarékos, a krém utolsó maradványáig friss marad. Legszébb cipőket az hord, aki azokat Eg-Gü-vel kezeli.

Egyedüli előállítója Románia részére: Schlesinger & Co., Eg-Gü Vegyipár, Timișoara II.

INFORMAȚIUNI

De șaptezeci și trei de ani își exercită meseria de pantofar, în comuna din Franța Bresnay, Jean Desbordes, în etate de optzeci și patru de ani. Dela vârsta de unsprezece ani lucrează în satul său, pe care de atunci nici nu l-a părăsit măcar pe o zi și se bucură și acum de cea mai bună sănătate și își tălpuește cu sârguință efectele în atelierul său. El este în Franța părintele pantofarilor.

Bata intenționează să se estindă în Franța, în mare măsură. Este vorba ca să înființeze într'un oras dela malul mării o fabrică mare de piele și de ghețe căreia dorește să-i dea dela început astfel de proporții, ca să poată satisface aproximativ jumătate din locuitorii francezi. Conform proiectului va înființa în toată Franța o rețea de sucursale. Bata are acum în Franța și în coloniile apropiate circa 200 de sucursale.

Șeful care știe să calculeze. Un amplou tânăru al unei întreprinderi cere dela șeful său sporirea lefii, care se înfurie îngrozitor și țipă următoarele cuvinte în urechile tânăruului speriat:

Nu! Nici nu poate fi vorba de acest lucru! Mie să să nu-mi vii cu astfel de cereri! Ai D-ta în general simțul onoarei? Știi D-ta ce puțin lucrezi la mine? Îți voi dovedi îndată. Anul are 365 zile, nu-i așa? D-ta dormi zilnic opt ore; aceasta face 192 zile; rămân 243 de zile. Afară de aceasta ai zilnic opt ore liber; și aceasta face 192 zile; rămân 121. Mai sunt în an 52 de dumineci, când ești liber. Rămân 69. Așa-t că socotești cu mine? Sâmbătă după prânz ești de asemenea liber, deci 52 de jumătăți de zi, sau 26 de zile întregi se scad din nou din lucru. Ne mai rămân așadar numai 45 zile. Mai ai D-ta în fiecare zi o oră liberă pentru prânz, ceea-ce face într'un an 16 zile, așa că rămân 27. Mai ai 14 zile concediu, și mai sunt 12 zile de sărbători principale în an, așa încât rămâne în total o singură zi și aceasta este Anul Nou, când prăvăliile sunt, precum se știe, închise. Și D-ta mai cer spor de leafă? Cară-te mai bine imediat la lucru, căci te dau afară!

Calapoade la

Iosif Nagy József

kaptafa és sánfa készítő

BRAȘOV, STRADA LUNGĂ No. 124.

Cea mai mare fabrică de piele din America T. S. Luther a vândut guvernului o pădure în valoare de 760.000 de dolari. Această sumă o vor întrebuința în scopul de a răscumpăra acțiunile dela acționari. Exportul din Cehoslovacia în Ianuarie a fost de 21 milioane, cor. cehe; exportul anului precedent a fost de 22 milioane. Exportul din Decembrie 1934 a fost de 25 milioane.

Reuniunea fabricilor de ghete din Northampton au donat perechei regale engleze, cu prilejul jubileului lor de 25 de ani de domnie, ghete de argint.

In Olanda, în orașul Oss, s'a înființat o fabrică mare nouă, pentru fabricarea tocurilor și tălpilor de lemn.

Industria de încălțăminte de regiunea Saar, a ajuns în urma transformării, în mare criză. Fabrica de ghete din St. Lingbert a anunțat incapacitatea de plată de 900.000 franci și tinde spre o cotă de 30 procente.

Fabrica de ghete Bata din Jugoslavia se a.lă în tratative cu autoritățile competente ale guvernului, spre a putea înființa pe lângă fabrica ei din Borowo o fabrică de piele și una de ciorapi.

Curtea de Casație și Justiția franceză a dat o sentință foarte aspră în chestiunea copierii modelelor de ghete. A pronunțat, că dreptul de autor i-se cuvine în măsură cea mai largă autorului modelului.

In Olanda, bransa de încălțăminte duce o luptă desperată pentru existență. Se poate spune că în fiecare săptămână se ivește o fabrică incapabilă de plată și o sumedenie de comercianți de ghete dă faliment. Totdeodată însă sunt și fabrici, cari lucrează cu întreaga lor capacitate. Cu timpul însă și acestea se prăpădesc, pentrucă în urma concurenței nesănătoase ele nu pot obține nici prețul de cost propriu. Mai de urmă fabrica de ghete din Osterwijk, care dă ocupație la circa 1000 de lucrători, și-a încetat provizoriu exploatarea.

In Germania se confecționează anual 62 de milioane de perechi de ghete, din cari meseriașii manuali confecționează 3—4 milioane de perechi și

circa 58—59 milioane de perechi le face fabrica de încălțăminte.

913 milioane perechi, producția mondială de ghete. În anul 1934 s'au fabricat în lumea întreană 916 milioane perechi de ghete. Considerând, că populația globului este aproximativ de 2 miliarde de capete, vine de fiecare al doilea om o pereche de ghete anual. Circa 100 de state se ocupă cu fabricarea încălțămintelor. Conform unei statistici americane, 91 de state importează pielea din America. Conform tabloului oficiului statistic american, producția industriei de încălțăminte din anul 1934 este următoarea: Europa produce 424 milioane perechi de ghete, America de Nord 384, America de Sud 52, Africa 12. Asia și insulele oceanice 39, Australia 13. Cifrele de producție ale singuraticelelor state sunt următoarele: U.S.A. 357 milioane perechi de ghete. Marea-Britanie 114 milioane, Franța 74 mil. Germania 62 mil. Cehoslovacia 34 mil. Italia 27 mil., China 7 și Japonia 6 milioane.

Ce este compensația particulară? Unul din cititorii noștri ne roagă să-i explicăm ce este compensație particulară. Un exemplu face mai mult decât orice lămurire. Intr'o foaie citim la mica publicitate: Dau un canar în schimbul unor haine purtate. Adresa: Drahoș, Jokai u. 22. Iată! Aceasta este compensația particulară!

Poliția maghiară a condamnat pe un comerciant de ghete, care invite lumea să-i între în prăvălie. Budapesta. În urma reclamației Uniunii Generale a Comercianților de ghete din Ungaria, s'a pornit procedura în contra comercianților de încălțăminte din Str. Nagymező și Király ucca, din cauza, că obișnuiau să cheme lumea în prăvălie. Mai de mult s'a întrebuințat acest sistem de a prinde mușterii de mână, în regiunea Pieții Teleky și în locuri locuite de negustori de haine vechi, dar a succes așa-zicând, a-i distruge și tocmai din acest motiv a făcut senzație generală, faptul că s'a sistematizat această propagandă comercială în sânul comercianților de ghete, pe liniile străzilor de seamă ale capitalei. Pe toți trei comercianți, respective amplotași, i-a condamnat poliția districtului, pe motivul scandalului public, pentrucă, în ciuda tuturor negărilor, a considerat de dovedit întrebuințarea sistemului de a chema mușterii de pe stradă. La 20 Mai și Tribunalul reg. din Budapesta a ținut o dezbateră în legătură cu procedura pornită pentru concurența ilicită, cu care ocazie a dat deocamdată o hotărâre provizorie și a interzis aceste apucături de acapararea cumpărătorilor.

VARA!

*Ori cât de umed e pe stradă,
Pe ploaie sau chiar pe zăpadă,
Cu tălpi și tocuri PALMA frate,
Iți aperi scumpa sănătate.*

Az inasiskolák

ügyében kell szót kérjünk. Azoknak az inasiskoláknak az ügyében, melyek az állam sok más mostohagyermekéi között a legmostohábbaknak számítanak. Brassóban június 5-én tartotta meg a Comitetul Scolar a közgyűlését, melyen ismét felhangzott a panaszok légiója a lehetetlen tanonc-viszonyok miatt. Arra kérjük az illetékeseket, hogy sok más dolguk közepette már egyszer szenteljének egy kis időt ennek az égető kérdésnek és rendezzék egységesen és országosan a tanoncoktatás ügyét, mert a mai helyzet tarthatatlan. Egyrészt a túl magas tandíjak, melyek a kisiparosságot nyomják, másrészt a hiányos oktatás, mely a jövő iparos-generáció hátrányára szolgál, harmadszor az egész inaskérdés rendezetlensége azok az okok, melyek már régen időszerűvé tették e nagy probléma tisztázását. Az Erdély, Bánát, Máramaros és Körösvidéki Lábbelikészítők nevében arra kérjük az illetékes hatóságokat, hogy a túl magas tandíjakat csökkentsék a minimumra. Az állam érdeke, hogy képzett és jó iparosai legyenek, ha van pénz a többi állami intézményre, úgy gondoskodjanak erről is. Másodszor sürgősen vezessék be a szakiskolákba a szakrajz alaposabb tanítását, mert e nélkül nem lehet képzett iparost nevelni, akinek pedig nincs képzettsége, az nem tudja megállani a helyét az életben és szaporítja a nyomorgók számát. Nincsenek szakképzett oktatók, ennél fogva nem lesznek szakképzett iparosok sem, s mindez hozzájárul az általános nyomor terjedéséhez. Már régen — régen kötelessége lett volna az illetékes hatóságoknak az, hogy felállítsa más nyugati országok mintájára a bőriparosok számára a technológiát, ahol tudományos alapon is ki legyen képezve néhány száz oktató, akik aztán szerzett tudásukat elvigyék az egész ország iparoságának. Egy olyan szakmát, melyből az ország területén több mint egy negyed millió ember keresi a kenyerét, nem lehet annyira elhanyagolni, hogy még egy magasabbrendű szakiskolát se állítsaacak fel a számára. Továbbá kérjük a rendes inasiskolák elő-

adási-idejének az alkalmas megalapítását, lehetőleg az esti órákra.

Ugyancsak kérjük a vallás oktatás bevezetését, mert az államnak is elsőrangú érdeke, hogy a vallás erkölcsi nevelés elvei szerint legyen az új iparos-generáció felnevelve.

Ha sürgősen nem történik intézkedés, úgy az egész iparosságunk hanyatlása fog rohamosan bekövetkezni.

Dánér Lajos
szövetségi elnök.

A kisiparosok és ipartestületi tagok figyelmébe.

A brassói ipartestület elnökségének és előljáróságának általános érdekű közleménye.

(Folytatás).

Második kérvény az iparjog megszerzéséhez az elsőfoku iparhatósághoz (polgármesteri hivatal) nyújtandó be a következő mellékletekkel:

1. A kérvényező munkakönyve, legalább 2 évi illetve 3 évi hatóságok által elismert segédgyakorlattal. (Segédgyakorlat alatt értendő a hatósági munkabálapést igazoló bélyegző keltezésétől, a munkából kilépést igazoló keltéig terjedő idő).

2. Állampolgársági igazolvány hiteles másolata.

3. Adóbizonnylat. (Az illetékes pénzügyi szervek igazolása, hogy a kérvényező legutóbbi tartózkodási helyén az állammal szembeni adókötelezettségével hátralékban nincsen).

4. A társadalombiztosító intézet pénztáránál képviselési címért (titlu de capacitate) lefizetett 500 lejről szóló nyugta.

5. A keresk. és iparkamara pénztáránál befizetett láttaozási díj 50 lejről szóló nyugtája.

6. „Autorizația de funcționare“.

7. 2 drb. fénykép sajátkezű aláírással ellátva, 27 lej okmány-, valamint 2 lej repülőbélyeg. Az így felszerelt kérvény kb. 1600—2400 készpénz összeget igényel.

A képesítéshez kötött iparosokról a városi tanács értesíti, iparendélyük másolatának megküldésével a hatósági joggal felruházott ipartestület és ennek hatáskörébe utalja kötelezőleg az ipartörvény 124 pontja értelmében fizetendő 600 lej beíratási és évi tagsági díj átalány (110—540 lej) fizetésének kötelezettségével, mivel az említett törvény 5. pontja szerint képesítéshez kötött mesterséget űző kisiparos iparának megkezdésével egyszersmind az ipartestületnek tagja is lesz, annak minden jogával és kötelezettségével.

Az ipartestület tagjainak jogai: a) a testület gyűlésein személyesen szóval és szavazattal résztvenni, b) a testületi statisztikai adatait és kimutatásait megtekinteni, c) iparügyekben a testület közbenjárását és segítségét igénybe venni, d) a testület által szervezett vállalatok, szövetkezetek, jótékony intézmények alakításánál és az ezekre nézve külön szerkesztendő alapszabályok értelmében résztvenni, e) az egyes ipari szakosztályok részére tartott gyűlések megtartásánál a gyűlésterem ingyenes használatát igényelni,

Ezzel szemben minden tag köteles: a) alapszabályoknak és az ezek értelmében hozott határozatoknak pontosan eleget tenni, b) a közgyűlés és a felsőbb hatóságok által jóváhagyott tagsági járulékait pontosan megfizetni, c) a reá esett választást, megbízást, kiküldetést elfogadni és abban a legjobb tehetőséghez képest eljárni.

Ha az iparos elhal, az özvegy egyszerű bejelentés alapján az ipart tovább üzheti, munkavezető bejelentésének kötelezettsége nélkül. Az erre vonatkozó kéréshez melléklendő a halotti anyakönyvi kivonat, a kereskedelmi és iparkamaránál befizett 50 lejről szóló nyugta, a bejelentés magába kell foglalja hogy az elhalálozott férj mesterségét tovább üzni óhajtja az özvegy.

Ha valaki az iparjogát visszaadni szándékozik, ebbeli kívánságát az elsőfoku iparhatóságnál rendszeren felbélyegzett kérvénnyel bejelenti, ahol a iparos lajstromból törölik. Az adóhivatal erről külön értesítendő.

8. *Munkásadókról, stb.* Minden fizetéses alkalmazott köteles fizetése arányában adót fizetni. Ezen adót a fennálló rendelkezések értelmében a munkaadó köteles levonni és havonként a pénzügyigazgatósághoz befizetni. Ecélből a pénzügyigazgatóságnál külön a havi és külön a hetifizetésesek részére beszerzendő „Stat de plată” nyomtatvány töltendő ki, mindig az elmúlt hónap keresetének feltüntetése mellett kiszámítandó különböző adónemekről. Négyféle adónem levonás eszközlendő: 1. a fizetés utáni 4 százalékos adó. 2. Az utadó és 3. a munkakamari illetékadó. Fentiekből kitűnik tehát, hogy minden fi-

zetéses alkalmazott, után adó fizetendő a „Stat de plată” kitöltése mellette. Ezeket tehát annál is inkább levonásba kell helyezni és befizetni, mivel ennek elmulasztását az adóösszeg nyégyszeresének a kivételével büntetik. Azoknak, akiknek fizetése havonta meghaladja a 3500 lejes összeget, ugyanezen íven még a negyedik adó a „supra cota” is levonásba teendő.

9. *Munkánélküli segélyezés.* A munkaügyi minisztérium 61060—934. számú rendeletével 1934 október 1-ével ismét életbe lépett a munkánélkülieket segélyező alapjára fizetendő 1 százalékos hozzájárulás fizetésének kötelezettsége. Ez úgy értendő, hogy a munkavállaló (segéd) heti vagy havi fizetésének fél-százalékát a munkaadó (mester) levonja és ugyanannyi összeggel (fél százalék) azt kiegészíti és a betegsegélyző ellenőrnél lefizeti. Tekintve a cél humanus és szociális célját, mindenkinek elsőrendű kötelessége e rendelkezésnek eleget tenni.

10. *Testületi díjak.* A testület vezetősége a tagok érdekében minden lehető elkövet s rendkívüli esetekben ügykörén tulmenő munkákat is végeztet, szükség esetén kiegészítő tisztviselő alkalmazásával. Mindezeket azonban csak úgy tudja végezni, hogy ha a tagok díjaikat pontosan fizetik. Az a körülmény, hogy a tagok mintegy 50 százaléka a díjaival hátralékban van, igen nehézzé teszi a testület munkásságát.

Ezért tisztelettel kérjük tagjainkat, szíveskedjenek díjhátralékaikat a legrövidebb időn belül befizetni, mivel enélkül a rendkívüli közgyűlés egyes költségeket jelentő határozatait, minők a nagyobbterjedelmű határozatok sokszorosítása és megküldése stb., a vezetőségnek nem fog módjában állni végrehajtani.

FABRICA DE PIELĂRIE FINĂ A FIRMEI

FRĂȚII SCHLOSSER

S. A. P. COMERȚUL CU PRODUSE BRUTE
TIMIȘOARA II, Str. VLAD. DELAMARINA 18

Adresa Telegrafică: SAGAL. — Telef.: 20-19

SPECIALITĂȚI:

SAGAL-BOXURI negru și colorat
SAGAL-NUBUC alb
SAGAL-NACO în orice culoare
SAGAL-CHEVREAUX DE CAL
SAGAL-CHEVRETTE în orice culoare
SAGAL-NAPPA pentru haine de piele
SAGAL-CROCO
MESINI, ANTILOPE

Figyelembe veendő az a körülmény is, hogy a sorozatos rendkívüli közgyűlések mintegy 10 ezer lejbe kerültek, melyre költségvetési fedezetünk alig volt. Továbbá figyelembe veendő az is, hogy a testülettől támogató munkásságot a tagok csak a költségeik teljesítése rendjén várhatnak.

Végül ismételtén felkérjük minden tagunkat, hogy minden az őt érdeklő kérdéssel kellő időben foglalkozzék, a törvényeket és rendelkezéseket pontosan tartsa be, fenti utasításainkat, kéréseinket hallgassa meg és kövesse, mivel ezek rendjén a különféle büntetések és más hátrányok nagy tömegétől szabadulhat meg.

A testület vezetősége és tisztviselői mint a múltban, úgy a jövőben is kötelességüknek tartják segítségére lenni bármely tagnak, kit jogtalan sérelem ér. Azonban nem foglalkozhatnak egyetlen olyan tag ügyével sem, ahol a nyilvánvaló hanyagság következtében segíteni amugy sem lehet.

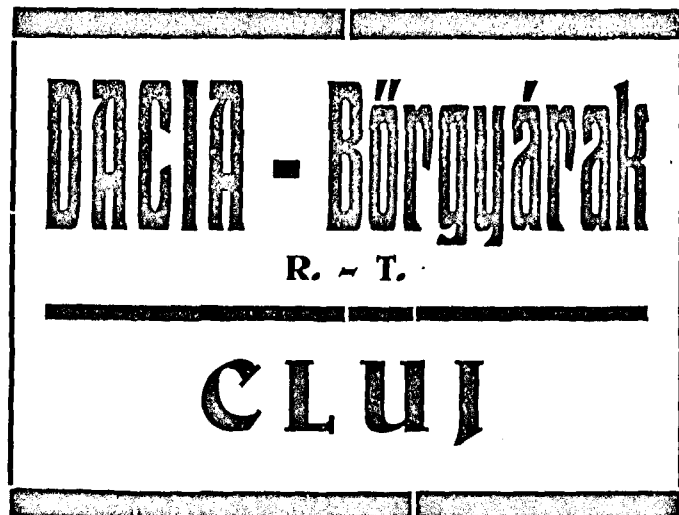
Az elnökség közli a testület tagjaival, hogy a június 9-én tartott rendkívüli közgyűlés 20 különböző határozata, szakszerű feldolgozásban az elnök ur útján a különböző minisztériumokba beterjesztett. A minisztériumok közül a munkaügyi minisztérium 80,772—934. november 17. szám alatt arról értesítette, hogy a hozzá küldött 6 különböző javaslatot az egyes törvények előkészítésénél fel fogják használni.

Az 1934 október 15—20. és november 7-én tartott rendkívüli közgyűlések határozatai feldolgozás alatt állanak és az elkészülés sorrendjében hajtának végre, illetve küldetnek meg különféle módon az illetékes hatóságoknak. Sokszorosítva és a társtestületeknek, intézményeknek való megküldése csak az anyagi lehetőségeink keretében történhetik meg.

Fenti előterjesztéseket és elnökségi határozatokat tárgyalta és jóváhagyta az ipartestület előljáróságának 1934. november 27-én tartott ülése.

Braşov, 1934. november 30.

A brassói ipartestület elnöksége és előljárósága.

Az erdélyi ipari céhek élete.

IRTA: Dr. VERESS ENDRE.

Az inasok szabadulása. Legénység.

(Folytatás)

A céhek idejében a szabadítás is ünnepélyes formák közt történt meg. A céhmesterek egyike újból megkérdezte a szabadulandó inastól, hogy „ki a neved édes öcsém?” Az inas már csak szokásból is csak a becéző nevét mondotta, amire azonban a céhmester félbeszakította; mondván: „eddig volt a neved Józsi, ezután léssen a te neved Szabó József azért, mivel Isten Ófelsége az inasságra elégségesképpen reá segített és elengedte töltened inási esztendeidet. Az Istennek estve, reggel adj hálát érte.”

A felszabadítás ezzel megtörtént, amiről szabadító levelet kapott. Ezeket a szabaduló leveleket kézzel irták, de már 1765-ben megtaláljuk a kolozsvári szabó céh intézkedései között „hogy annakutánna a felszabadult ifjakknak nem írásban, hanem nyomtatásban adjanak szabadítólevelet, melyre nézve a céhatya nyomtatott is százat.”

A szabadítás megtörténte után az inast nem engedték szélnek, mint ma, hanem a céhmester a következő jó tanácsokkal látta el:

„Azért hogy már felszabadultál, magad el ne higgyed, hanem ezentul valamely becsületes mihelyben lakol, látván uradnak és asszonyodnak szükséges voltát, ne szégyeljed segítséggel lenni, amiben kívántatik, mert becsületedre fog szolgálni. Ha a szükség úgy hozza, két-három darab fát vágni ne resteld, még a kutról is egy-két veder vizet meríts; azért semmi becsületed el nem vész, sőt még növekedik érte. Ha pediglen melletted inas nem léssen szintén úgy tartozol az mivelő asztalt az becsületedért megmosni minden szombaton, hogy a munkában valami pecsét vagy mocskok ne essék. Ugy a munkához valókat elrakni és reá gondot viselni, azután elé is adni tartsad magad kötelességeinek.”

Ilyen intelmekkel engedték jövődjé utjára a felszabadult szabólegényt, amely szokás azonban minden céhben meg volt.

Amikor a céhmester a fenti intelmet az inas, azaz már legény lelkére és szívére kötötte, még a következőkre figyelmeztette: „minden munkája ura hírével legyen és akkor mivelje, mikor ura ökegyelme időt ad reája. Idejét hiába el ne vesztegessen, korhely legényekkel ne társalkodjék és az fogadókat s kocsmákat ne gyakorolja, melyért az társaságba megbüntetik. Ha az ura vagy asszonya hazulról elmegy, szintén úgy viseljen gondot mindenkire, mintha maga volna a gazda és hogy továbbra is

becsülete legyen és több jóakarattal élhessen urának és asszonyának, híven, szerényen igyekezzék és hírek nélkül széjjel ne járjon. Hogyha pedig vásári mihelyben fog lakni, híven és igazán igyekezzék a munkát eladni és ha magának is munkája lenne eladó, az urát le ne tegye a magáét a vásárlónak dicsérvén, mert az ilyen dolog nem szolgál neki becsületére“.

Vándorévek.

A felszabadult legény most már megkezdte az önálló életet. De nem úgy volt, mint ma, hogy a legény egy kis csalafintasággal rögtön mester lett, hanem a céhek arról is szigorúan gondoskodtak, hogy az a legény, legényévei alatt minél többet tanuljon, minél többet lásson és minél több városban és műhelyben forduljon meg, hogy ezáltal alapos ismereteket szerezzen úgy szakmai, mint társadalmi téren és így mint leendő céhbéli mester, helyét kifogástalanul megállhassa.

Ezen tapasztalatok és ismeretek megszerzésére a vándorlás vagy bujdosás volt előírva, amit a céhek ugyancsak megköveteltek a legényektől. A vándorlás éveit nem voltak pontosan meghatározva, mert a különböző ipariszakták elsajátítása és alapos megtanulásához hol több, hol kevesebb idő kellett. A főkövetelmény az volt, hogy a legény mesterségébe teljes szakszerű jártassággal bírjon, mert csak a teljes tudás tette lehetővé a cégbe való bejutást. A legények vándorlási éveik alatt sokszor az egész országot bebarangolták, ami természetesen a legtöbbször gyalogszerrel történt, mert abban az időben vasut nem volt s a szegény legénynek meg a drága kocsizásra nem volt pénze.

A céhszabály a vándorlást azonban némileg mégis megkötötte, mert kimondotta, hogyha „valamely legény itt az városban esztendeig és három napig lakjék egy öreg mesternél, hogy az városi műnek szokásait és módját megvehesse, az mestere is megvehesse az legénynek erkölcsit“. Tehát csak ez az esztendő volt megkötve, a többi éveket ott tölthette a legény, ahol épen ő akarta.

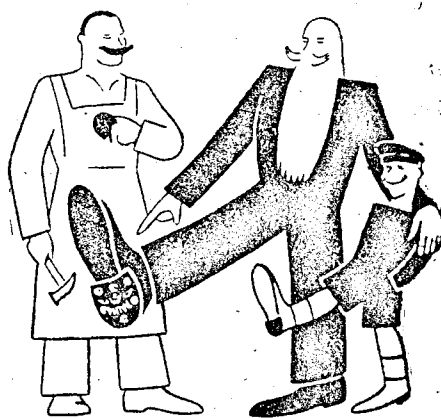
A cég legényei a munkából is alaposan kivették részüket és igazán elmondhatjuk, hogy kora hajnaltól a késő éjszakáig dolgoztak és robotoltak ezek a szegény legények gyertyavilág mellett. A munkálkodás reggel 5-4 órától esti 8 óráig tartott, de bizony sok műhelyben még ezen is túltettek, mert esti 10-11 óráig görnyedtek a halovány fény mellett, alig pihenve napi öt-hat órát.

(Folyt. köv.)

Pártold

azokat a cégeket, melyek lapodban hirdetnek.

MIUTÁN OLY SOKA TARTOTT

KÉRÜNK UJBÓL

PALMA

SARKOT

Előfizetések nyugtázása

1935 jan. 1-től:

Nagy Mihály, Hunediora	90	Lei
Bede Ferenc, Bran	60	"
Jahuer József, Cluj	120	"
Bardon Géza, Băţani-Mare	60	"
Keresztes Lajos, „	60	"
Laczkovics Albert, Sighişoara	340	"
Milka Mihail, Teiuş	240	"
Andreas Kuwer, Râşnov	120	"
Verestói Ferenc, Odorheiu	120	"
Tréfiás György, Cluj	240	"
Sándor Jakab, Zerneşti	60	"
Szabó József, Cernăte	60	"
Ráduly Johann, Tohanul veche	60	"
Irsai Károly, Aninoasa	120	"
Corodi Szard, Bucureşti	240	"
Szabó Sándor, Corbu-Tulghes	120	"
Proszusz Ioan, Bochna	80	"
Ábrahám Simion, Poeni	120	"
Henning Mihail, Agnita	1680	"
Schmidt Nicolae, Arad	430	"
Péler Mihai, Cohalm	240	"
Mann Auguszlin, Carei-Mare	280	"
A. Aihen, Orăştie	120	"
Brandstädter Johann, Rupea	120	"
Szabó Sándor, Turda	160	"
Suciu Vasile, Vinţul de jos	120	"

(Folytatjuk).

Kartársainknál

bizonyára gyakran előfordul most a tavaszi szezon beálltával, hogy cipőt kell újra festeni. A cipők újra festésénél használati utasításul szolgáljon a következő — kísérletezések útján kipróbált — eljárás:

A cipőt, miután jól ki van sámfázva, vagy tömve, — tekintetbe véve a festékanyag összetételét, mellyel előzőleg festve volt, — celluloid-oldó folyadékkal, vagy vízből alkoholból, alkoholból és szalmiákszeszből álló keverékkel lemossuk. Vannak azonban bőrök, melyek igen nehezen oldható appreturral, vagy festék-réteggel vannak bevonva. Ezen anyagok legkönnyebben finom üvegpapírral (Glaspapier) távolíthatók el. Ügyelni kell azonban arra, hogy a bőr felülete ne sérüljön meg tulságosan.

Ezen előzetes eljárás elővigyázatos keresztülvitele után, ha a cipő teljesen száraz, megkezdhetjük annak festését. Itt mindjárt szükségesnek tartjuk megjegyezni, hogy a bőr festése csak akkor lehet tökéletes, ha ezt úgyis szólván lehellestzerüen vékony festékréteggel vonjuk be. Vastag festékréteg sokkal könnyebben törik meg és válik le, mint a vékony és ruganyossága is lényegesen kisebb.

Ajánlatos a bőr előfestése is a kívánt színárnyalatra. (A „Sigma A“ erre a célra különösen alkalmas.) Hogy a festék jól behatolhasson a bőrbe és a kettő között belső kapcsolat jöhessen létre, szükséges a festéket — erősen felhígítva — a bőrbe bedörzsölni.

Ezután puha ecsettel, egy még mindig könnyen kezelhető keverékkel (1 rész kon-

centrált „Sigma“, 2 rész oldószer) egyenletesen bekenjük a bőr felületét.

Előnyösebb ecset helyett porlasztókészüléket (Spritzaparat) használni; ezáltal ugyanis a festék finomabban hintődik a bőrre, a festés sokkal vékonyabb rétegű és mégis egyenletesebb lesz.

Mivel a festék illó anyagai gyorsan elpárolognak, ügyelni kell arra, hogy azt állandóan jól elzárt — lehetőleg szűknyaku — edényekben tartsuk. Ha a festék esetleg megsűrűsödne, könnyen felhígíthatjuk speciális „Bőrfesték-hígító“-jával. A „Sigma“ tüztől távol tartandó és víztartalma folyadékokkal nem keverhető. Száraz állapotban vízhatlan. A „Sigma“ — kivéve az üveges csomagolást — koncentrált állapotban kerül forgalomba és hogy porlasztókészülékkel való festésre alkalmas legyen, addig kell hígítani, míg a készülék nyílásán könnyen átmegy.

A „Sigma“ 6 alapszínben készül, (fehér, fekete, sárga, kék, skarlátvörös és bordó), melyekből tetszésszerinti színárnyalatok keverhetők.

Nyulékony bőrök festésénél, hogy a festés esetleges későbbi törését megakadályozzuk, a „Sigma“-t 1–3% legfinomabb ricinusolajjal keverhetjük.

A „Sigma“ száradás után szép fényt ad a bőrnek, ezt azonban „Sun-Gloss“-sal, vagy „Zaponin“ speciális bevonóakkunkkal való bekenés által még fokozhatjuk.

Hogy a befestett bőr puha fogású legyen, azt „Esta-Superol“-al való könnyed bedörzsölés által érhetjük el.

A „Sigma“ bőrfestéket az Extra-Sun oradeai vegyipar gyártja.

FURNITURA S. A.

CLUJ, STRADA REGINA MARIA No. 6. — Telefon: 1-15.

CSAK NAGYBANI ELADÁS!

Bőr és cipőkellékek nagyban

Egyedárusítás és lerakat:

Tanneries Lyonnaises: C H E W R E A U X.

HEINRICH KLINGER: Cipőbélések — Schuhfutter, UNION: Pesti aranyesiriz — Budapesti Goldkleber, LEDOGA S. A. MILANO: Cserző anyagok — Gerbextrakte.

Standard Gummisarok és gummicoupon.
Gummiabsätze u. Gummicroupone.

WOLF & SOHN, Wien: Peerless Gloss. — I. REITTER, Cluj: Holznägel — Faszeg.

E cikkek minden jobb bőrkereskedésben kaphatók! = Diese Artikel sind in jeder besseren Lederhandlung zu haben!

NUR ENGROS!

Leder u. Schuhzugehöre in Engros

Alleinverkäufe u. Niederlage:

A szövetkezeti mozgalom története

Írta: Dr. Oberding József György.

(Folytatás)

A magyar szövetkezeti mozgalom.

A nyugateurópában megindult modern szövetkezeti mozgalom a múlt század utolsó évtizedeiben érkezett el Magyarországra. Szövetkezeti jellegű intézményeink ugyan, melyek az önszolgálat és kölcsönös támogatás elvének az alapján állottak, szép számban működtek az országban már a múlt század elejétől kezdve, ezek a következeti alakulatok azonban a nyugateurópai szövetkezeti mozgalomtól teljesen függetlenül keletkeztek s így nem is tekinthetjük őket a mai modern értelemben vett szövetkezeteknek.

A modern szövetkezeti mozgalom első nyomait az erdélyi szászoknál találjuk meg hazánkban, akik először a németországi Schultze típusu szövetkezetek bevezetésével kísérleteztek csekély eredménnyel. Eltekintve attól, hogy Magyarországon a modern szövetkezeti mozgalomról — a szászok kezdetleges kísérleteit nem számítva — még nem lehetett beszélni, az 1875. évi kereskedelmi törvénykönyv már felvette a kereskedelmi társaságok közé a szövetkezeteket. A szövetkezetek kereskedelmi jogi szabályozása azonban még elégtelen volt a szövetkezeti mozgalom megindításához, ehhez egy nagyobb arányú társadalmi akcióra volt szükség.

A magyar szövetkezeti mozgalom Raiffeisen rendszerének a szellemében indult meg, mely — mint tudjuk — a mezőgazdasági hitelszükséglet kielégítését célozta. A múlt század közepén végrehajtott jobbágyfelszabadítás után kialakult magyar kúsgazda osztály, hogy üzemét a kapitalista gazdasági rendszer kívánalmainak megfelelően árutermelő gazdasággá alakíthassa át, nagymértékben hitelre szorult, hitelszükségletének a kielégítésére nézve azonban, miként Németországban, úgy nálunk sem történt semmiféle állami intézkedés. Németországban Raiffisen szövetkezeti mozgalma igyekezett a kúsgazdák hitelszükségletét kielégíteni s ezért mint láttuk, szövetkezeit is úgy konstruálta meg Raiffeisen, hogy a mezőgazdasági hitelszükséglet ellátására alkalmasak legyenek. A magyar kúsgazda osztály hitelszükségletének a Raiffeisen szövetkezetek útján való ellátására az 1879. évi székesfehérvári gazdakongresszus hívta fel először a közfigyelmet s így a magyar szövetkezeti mozgalom kiindulását a székesfehérvári kongresszustól számítjuk. A mozgalom élére gróf Károlyi Sándor állt, aki a szövetkezeti mozgalom érdekében kifejtett tevékenységét, különösen az Országos Magyar Gazdasági Egylet elnökvé történt megválasztása után folytatta nagy erővel. Károlyi Sándor hitartó agitációja eredményeként 1886. évben megalapítják a Pestmegyei Hitelszövetkezetet, mint hitelszövetkezeti központot, azzal a feladattal, hogy a megye területén fiókszövetkeze-

teket szervezzen s azok tevékenységét anyagilag és erkölcsileg támogassa. A Pestmegyei Hitelszövetkezet tehát mint szövetkezeti központ alakult meg a szövetkezeti mozgalom megindítására és kiterjesztésére, de mint ilyen nagyon szűk kerettel rendelkezett.

Hogy a szövetkezeti mozgalom országos mozgalommá váljék, egy szélesebb alapokra fektetett, országos jellegű szövetkezeti központ felállítása vált szükségessé. Így alapították meg 1894. évben a Hazai Szövetkezetek Központi Hitelintézetét, mint országos szövetkezeti központot. Szövetkezeti mozgalmunk még ekkor is tisztán társadalmi alapon állott, az állam még semminemű támogatásban nem részesítette azt. Rövidesen felismeri azonban az állam is a szövetkezetek nagy szociálpolitikai jelentőségét s külön törvény útján siet annak támogatására. Az 1898. évi XXIII. tc. alapján felállítják az Országos Központi Hitelszövetkezetet, melynek alaptörvényéhez az állam is hozzájárul s jelentős törvényes kedvezményeket biztosít úgy a központ, mint a kötelekébe tartozó szövetkezetek számára. Az O. H. K. felállítása után a Hazai Szövetkezetek Központi Hitelintézete felszámolt és a kötelekébe tartozó 465 hitelszövetkezetet, melyek már százezren felüli taglétszámmal és több mint 6 millió korona saját tőkével működtek, átadta O. H. H.-nak. Szövetkezeti mozgalmunk ettől az időponttól kezdve az állam hathatós támogatása mellett nagy arányokban bontakozott ki.

Az O. H. H. megalapításával esik egyidőbe egy másik országos szövetkezeti központ, a „Hangya“ központ megalakítása is, mely szintén gróf Károlyi Sándor nevéhez fűződik. Míg az O. H. H.-et a hitelszövetkezeti mozgalom érdekében hívták életre, a „Hangya“ központ feladatát a fogyasztási szövetkezeti mozgalom megindítása és kifejlesztése képezte a falusi fogyasztók megszervezése érdekében, melyet különösen a falu áruuzsora felburjánzása indokolt.

Ugyancsak 1898. évben alakult meg a Kölcsönös Magyar Állambiztosító Szövetkezet, majd 1900. évben a Gazdák Biztosító Szövetkezete, ezeket megelőzőleg pedig 1892. évben a Magyar Mezőgazdák Szövetkezete, mind a falu szövetkezeti megszervezése érdekében.

A városi lakosság szövetkezeti mozgalmát az 1904. évben alapított Háztartás Fogyasztási Szövetkezet indítja meg, ezt követte a Magyar Köztisztviselők Fogyasztási Szövetkezete, a M. Á. V. Alkalmazottak Fogyasztási Szövetkezete, a Pannónia Keresztény Fogyasztási Szövetkezet és az Általános Fogyasztási Szövetkezet megalapítása. Ezek a nagyszövetkezetek szintén az egész országra kiterjedő fiókhálózattal működtek.

(Foly. köv.)

Mi a magánkompenzáció? Egyik olvasónk arra kér, magyarázzuk meg neki, mi az a magánkompenzáció? Egy példa többet ér minden fejtegetésnél. Egy lapban olvassuk a következő apróhirdetést: *Kanári madarat cserélek használt ruháért. Cim: Drahos, Jókai u. 22.* Hát kérem, ez a magánkompenzáció!

A magyar rendőrség elítélt 3 behívogató cipőkereskedőt Budapesten. A Magyar Cipőkereskedők Országos Egyesülete feljelentésére eljárás indult nagymezőutcai és királyutcai cipőkereskedők ellen a rendszeresen alkalmazott behívogatás miatt. Régebben a Teleki tér környékén és zsidóruksok által lakott helyen alkalmazták a vevőfogdosás ilyen eszközét, de sikerült egyszerűen kiirtani és éppen ezért közfelfűnést keltett, hogy a főváros előkelő utvonalaín a cipőkereskedők körében rendszeresítették ezt az üzleti propagandát. Mindhárom kereskedőt, illetve alkalmazottakat uccai botrányokozás miatt ítélte el a kerületi kapitányság, mert minden tagadás ellenére bizonyítva látta a behívogatási rendszer alkalmazását. Május hó 20-ára a budapesti kir. törvényszék is a tisztességtelen verseny miatt tett eljárással kapcsolatban tárgyalást tartott, amely alkalommal hozott egyelőre ideiglenes határozatot és tiltotta el ezeket a behívogatási üzelmektől.

913 millió pár a világ cipő termelése. Az egész világon 1934 évben 913 millió pár cipőt gyártottak. Míután a világ lakossága 2 milliárd főre tehető, tehát évenként minden második emberre jut egy pár cipő. Mintegy száz állam foglalkozik cipőgyártással. Amerikai statisztika szerint 91 állam Amerikából importál bőrt. Az amerikai statisztikai hivatal kimutatása szerint az 1934 évi cipőipari termelés a következő: Európa 424, Északamerika 384, Délamerika 52, Afrika 12, Ázsia és az Oceáni szigetek 39, Ausztrália 13 millió pár cipőt termel. Az egyes államok termelési adatai a következők: U. S. A. 357, Nagybritánia 114, Franciaország 74, Németország 62, Cseh-szlovákia 34, Olaszország 27, Kína 7, és Japán 6 millió pár cipő.

Hetvenhárom év óta folytatja cipész-mesterségét a nyolcvannégy éves Jean Desbordes, a franciaországi Bresnay községben. Tizenegy éves kora óta dolgozik falujában, amelyet azóta egy napra sem hagyott el, még most is a legjobb egészségnek örvend és szorgalmasan talpalja a cipőket kis műhelyében. Ő Franciaországban a cipészek doyenje.

Bafa Franciaországban nagy méretekben kíván terjeszkedni. Arról van szó, hogy egyik tengerparti városban egy nagy bőr- és cipőgyárat létesít és ezt olyan módon akarja már az indulásnál méretezni, hogy a francia lakosságnak mintegy felét elláthassa. A tervezet szerint egész Franciaországban fiókháló-

zatot létesít. Batának most Franciaországban és a közeli gyarmatokban mintegy 200 fiókhálózele van.

A jól számoló főnök. Egy vállalat fiatal alkalmazottja fizetésemelést kér főnökétől, aki hihetlen dühbe gurul és a következőket kiáltja a megriadt fiatalember fülebe: — Nem! Szó sem lehet róla! Ne jöjjön nekem ilyen kérésekkel! Van magának egyáltalán becsületérzése? Tudja ön, hogy milyen keveset dolgozik nálam? Rögtön bizonyítom. Az évnek 365 napja van, ugy-e? Nyolc órát alszik naponta, az 122 nap, marad 243. Ezenkívül nyolc óra szabad ideje van mindennap, az is 122 nap, marad 121. Van azonkívül az esztendőben 52 vasárnap, amikor szabad. Marad 69. Ugy-e velem számol? A szombat délután szintén szabad, tehát 52 fél nap, vagy 26 egész nap megy le újból a munkából. Már csak 43 napunk maradt. Van magának mindennap egy óra ebédideje, ami egy évben 16 napot tesz ki, szóval marad 27. Tízennégy nap szabadsága is van, valamint van még 12 főünnep is az évben, marad tehát összesen egy nap, ez pedig az ujesztendő, amikor az üzlet tudvalevően zárva van. És még fizetésemelést akar? Inkább menjen azonnal a dolgára, mert kidobom!

Amerika legnagyobb bőrgyára, az U. S. Leather 760.000 dollár értékű erdőséget adott el a kormánynak, ez az összeget arra használja fel, hogy a részvényeket a részvényesektől visszavásárolják.

Csehszlovákiából az 1935 évi januári kivitel volt 21 millió csehkorona, a megelőző esztendői kivitel 22 millió volt. Az 1934 évi decemberi kivitel 25 millió volt.

A norhamptoni cipőgyárak egyesülete az angol királyi párnak 25 esztendő s uralkodói jubileumára ezüstcipőt ajándékoztak.

Hollandiában Oss városban egy új nagy gyár alakult fasarok és fatalpak gyártására.

A saarvidéki cipőipar az átalakulás folytán nagy válságba került. St. Lingbert-i cipőgyár 900 ezer frankkal fizetéseképtelenséget jelentett és 30 százalékos kvótára törekszik.

A francia legfelsőbb bíróság igen súlyos ítéletet hozott a cipőmodellkópíázás ügyében. Kimondta, hogy a szerzői jog a modell szerkesztőjét a legmesszebbmenően megilleti.

Hollandiában a cipőszakma elkeseredett egzisztenciális harcot vív. Ugyiszlóván hetenként lesz egy cipőgyár fizetéseképtelen és számos cipőkereskedő megy csődbe. Ugyanakkor azonban vannak olyan üzemek, amelyek teljes kapacitásukkal is dolgoznak. Idővel azonban ezek is fönremennek, mert az egészségtelen verseny következtében az önköltségi árat sem tudják elérni. Legutóbb az Osterwijk cipőgyár, amely mintegy 1000 munkást foglalkoztat, szüntette be átmenetileg az üzemét.

Németországban évenként 62 millió pár cipőt termelnek, ebből 3—4 millió párat a kézműiparosok és mintegy 58—59 millió párat a gyáripar termel

In der Angelegenheit der Lehrlingsschulen

müssen wir Wort verlangen. In der Angelegenheit der Lehrlingsschulen, welche unter den vielen Stiefkindern des Staates zu den aller Stiefmütterlichsten gehören. In Kronstadt hielt der Comitetul școlar seine Generalversammlung am 5. Juni, bei welcher wieder eine Legion von Klagen hörbar wurde wegen den unmöglichen Lehrlingsverhältnissen. Wir bitten die Betreffenden, dass sie inmitten der anderen Arbeiten ein wenig Zeit opfern sollen dieser brennenden Frage und sollen die Angelegenheit der Lehrlingslehre vereint und ländlich ordnen, denn die heutige Lage ist unhaltbar. Einerseits die zu hohen Schulgelder, welche das Kleingewerbe drückt, andererseits das fehlerhafte Lehren, welches zum Nachteil der folgenden Generation dienen wird, drittens die ganze Unordnung der Lehrlingsfrage, welche schon längst die Frage des grossen Problemes zeitmässig gemacht hat. Im Namen der Siebenbürger-, Banat-, Maramuresch und Kreischgebiete Fussbekleidungsverfertiger bitten wir die Betreffenden Behörden, dass man die zu hohen Schulgelder aufs Minimum heruntersetzen soll. Es ist in der Interesse des Staates, dass er gebildete und gute Handwerker haben soll, wenn er Geld hat für die anderen Staatsverordnungen, so soll er auch für dieses Sorge tragen. Zweitens soll man dringend in die Fachschulen die gründlichere Fachzeichnungen einführen, denn ohne diesem kann man keine gebildete Handwerker erziehen, welcher aber keine Bildung hat, der kann seinen Platz im Leben nicht bestehen und vermehrt dadurch die Zahl der Elenden. Es gibt keine fachgebildete Lehrer, dadurch kann es auch keine fachgebildete Handwerker geben und dieses alles trägt zum verbreiten des Elendes bei. Schon längst hätte es die Verpflichtung der betreffenden Behörden sein sollen, dass er nach dem Muster anderer Weststaaten für die

Ledergewerbetreibenden die Technologie einführt, wo auch auf wissenschaftlichen Grund einige hundert Lehrer ausstudiert werden, welche nachher ihre erworbene Weisheit für die ganze Gewerbetreibenden des Landes tragen sollen.

So ein Fach, aus welchem im Gebiete des Landes mehr als eine halbe Million Menschen ihr Brot verdienen, kann man nicht so vernachlässigen dass man dafür nicht einmal eine höhere Fachschule gründet. Weiterhin bitten wir für die Lehrlingsschulen die richtige Schulzeit anzusetzen, wo möglich für die Abendstunden. Ebenso bitten wir das Lehren der Religion, denn es ist auch erstklassige Interesse des Staates, dass die neue Generation nach dem religiösen Standpunkt geführt werden soll.

Wenn dringend keine Anordnungen getroffen werden, so wird das schnelle zu Grunde gehen unseres ganzen Gewerbetreibenden eintreffen.

Ludwig Dánér
gen. Vorstand

WAGNER KÁROLY TH.

fimárgyára

Hălchiu — Hóltövény — Heldsdorf (jud. Brașov)

szállít:

talpat, sport és bélésbőröket

An die Kleingewerbetreibenden Mitglieder der Kronstädter Gewerkekorporation.

(Fortsetzung).

Die ordentliche Generalversammlung der Gewerkekorporation vom Jahre 1932 hat ein Minimum der Lehrzeit festgesetzt und ist dies vom Ministerium genehmigt worden und zwar: 3 Jahre für Lehrlinge mit 4—6 Volksschulklassen und im Alter von unter 16 Jahren, 2 Jahre für Lehrlinge über 16 Jahre alt, oder mit einer Schulbildung von 4 Mittelschulklassen, 1 Jahr 6 Monate für Lehrlinge, welche die höhere Mittelschule (Obergymnasium) absolviert haben. Um auf kürzere Zeit einen Lehrvertrag abschliessen zu können, muss ein schriftliches und begründetes Ansuchen an das Präsidium der Gewerkekorporation gerichtet werden, welche hierüber entscheidet. Die gesetzliche Höchstgrenze für Lehrverträge ist 4 Jahre. Kinder unter 14 Jahren können unter keinen Umständen als Lehrlinge aufgenommen werden. Jeder Lehrling hat ausser den gesetzlichen Sonn- und Feiertagen Anspruch auf mindestens 15 Tage Erholungsurlaub jährlich.

Jeder Lehrling ist verpflichtet, den Lehrlingsunterricht zu besuchen. Die Enthebungen vom regelmässigen Besuch können nur die zuständigen Schulbehörden bewilligen. Eine Enthebung von der Einschreibung gibt es überhaupt nicht. Für den pünktlichen und regelmässigen Schulbesuch des Lehrlings ist der Meister verantwortlich und soll ihm daher die nötige Zeit geben, sich für den Schulbesuch entsprechend zu reinigen und umzukleiden, weil für Verspätungen und Schulversäumnisse der Meister mit Geldstrafen belegt wird. Entschuldigungen für einzelne Unterrichtsstunden bezw. Tage werden von der Schulbehörde nur dann anerkannt, wenn sie entsprechend begründet sind und beim Schuldirektor vorher angemeldet werden.

Jene Lehrlinge, welche die 1., 2. und 3. Lehrlingsschulklasse, bezw. neben der Mittelschule auch die 2. und 3. Lehrlingsschulklasse mit Erfolg absolviert haben, können das Einjährig-Freiwilligen Recht in der Armee in Anspruch nehmen.

Zur Freisprechung des Lehrlings und zur Erlangung des Arbeitsbuches ist folgendes erforderlich: a) der abgelaufene Lehrvertrag, b) 2 Freisprechertifikate, eines vom Lehrmeister, eines vom Probemeister ausgestellt, c) Schulzeugnis von der Lehrlingsschule, d) 2 Photographien, e) eine Quittung über 300 Lei von der Krankenkasse, f) Stempelmarken 27 und 14 Lei, sowie 2 mal 2 Lei Fliegermarken, dann 230 Lei für die Gewerkekorporation. Die oben

aufgezählten Akten sind vorher bei der Arbeitskammer, Königin Maria- (frühere Schwarz-)gasse Nr. 58 vidieren zu lassen, und nachher stellt die Gewerkekorporation das Arbeitsbuch aus. Das Arbeitsbuch kostet somit — ausser dem Schulzeugnis und den Photographien — zusammen Lei 575.—

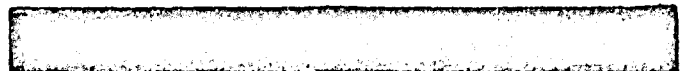
6. Gehilfen: Die Aufnahme der Gehilfen und Arbeiter überhaupt, gilt als definitiv abgeschlossen, wenn die Parteien nicht ausdrücklich eine Probezeit vereinbart haben, welche für Arbeiter im Taglohn acht Tage, und für Arbeiter aller anderen Kategorien 15 Tage nicht überschreiten darf. Die Ausbedingung einer Probezeit ist daher ralsam, weil sonst die 14-tägige Kündigungsfrist gleich von Beginn der Aufnahme verpflichtend ist.

Der Arbeitgeber ist verpflichtet, dem Gehilfen, welcher bei demselben Unternehmen eine ununterbrochene Dienstzeit von 1—3 Jahren hat, einen Urlaub von 7 Tagen zu gewähren, bei einer Dienstzeit von 3—5 Jahren beträgt der Urlaub 10 Tage, von 5—10 Jahren 14 Tage. Die festgesetzten Urlaubszeiten können durch Uebereinkommen der Parteien nicht herabgesetzt werden. Für die ganze Dauer

Gehen Sie
zum
Schuster
und bestellen Sie
die WASSERDICHTEN und
DAUERHAFTEN
PALMAOKMA
SOHLE

Es ist in Ihrem eigenen Interesse

desurlaubes erhält der Arbeiter eine Entschädigung, die den Durchschnitt des in den 3 letzten Monaten erhaltenen Lohnes samt allen Nebengebühren gleichkommt. Bei Verweigerung desurlaubes hat der Arbeitgeber dem Arbeiter die doppelte Summe jenes Betrages zu bezahlen, welche ihm für die Urlaubszeit gebührt hätte.

Jeder Arbeiter muss ein Arbeitsbuch haben. Der Meister ist verpflichtet, das Arbeitsbuch vom Gehilfen abzunehmen und innerhalb 14 Tagen nach dem Eintritt dies bei der Gewerkekorporation anzu-melden, beim Austritt hingegen sofort abzumelden und dem Gehilfen auszufolgen. Die Vidierung der Arbeitsbücher bei der Gewerkekorporation erfolgt unentgeltlich, die Anstellung der Gehilfen ohne Arbeitsbuch, ob die Unterlassung der An- und Abmeldung hingegen zieht eine Strafe von 1200 bis 12.000 Lei nach sich.

7. Gewerberecht. Bei Beschaffung des Rechtes zur selbständigen Ausübung eines Handwerkes also auf eigene Rechnung ist vor allem andern die Sanitätsautorisation zu verlangen. Es ist ein gestempeltes Gesuch an die Sanitätskommission Hirschergasse Nr. 1 einzureichen; Amststunden dortselbst jeden Montag und Donnerstag von 4—7 Uhr nachmittag, bei welcher Gelegenheit die Sanitätstaxe festgesetzt wird, welche für die Autorisation zu bezahlen ist. Diese Taxe bewegt sich zwischen 100—10.000 Lei je nach der Grösse des zu autorisierenden Lokales bzw. Unternehmens. Diese Taxe ist bei der Stadtkassa einzuzahlen und die betreffende Quittung sowie 27 + 2 Lei Stempelmarken beim Sanitätsamt abzugeben, worauf ein Arzt zur Überprüfung des Lokales entsendet wird, und nachher die Kommission die Autorisation ausfolgt.

Des Weiteren ist ein anderes Gesuch an das Bürgermeisteramt als Gewerbebehörde um Ausfolgung des Gewerbebrevets einzureichen, und diesem sind beizuschliessen:

1. Das Arbeitsbuch des Gesuchstellers, in welchem 2 bzw. 3 Jahre gewerbebehördlich nachgewiesene Gehilfenpraxis nachzuweisen ist,
2. Nationalitätenzeugnis (Rumänische Staatsbürgerschaft) in beglaubigter Abschrift.
3. Nachweis, dass der Gesuchsteller keine Steuerrückstände hat.
4. Quittung über 500 Lei, welche bei der Krankenkassa für das Gewerberecht eingezahlt sind.
5. Quittung über 50 Lei, welche bei der Handelskammer für das Visum eingezahlt sind.
6. Die oben genannte Sanitätsautorisation (eventuell auch nur die provisorische Bestätigung.)
7. Zwei Photographien mit der Unterschrift des Gesuchstellers, 27 Lei Stempel- u. 2 Lei Fliegermarken.

Gesamtkosten des Gewerberechtes 1600—2400 Lei.

Der Gewerbetreibende erhält hierauf vom Bürgermeisteramt das vorgeschriebene Gewerbebrevet, ebenso auch die Gewerkekorporation als Gewerbebehörde eine Abschrift zugestellt. Im Sinne des Paragraph 124 des Gewerbegesetzes vom Jahre 1884 ist jeder ein qualifiziertes Gewerbe ausübender Gewerbetreibende zur Einschreibung in die Gewerkekorporation und zur Zahlung der einmaligen Einschreibgebühr von Lei 600.— sowie des festzusetzenden Jahresbetrages in der Höhe von 110—540 Lei verpflichtet, und gilt die Gewerkekorporation für ihn als Gewerbebehörde 1. Instanz, deren gesetzlichen Schutz er genießt und der gegenüber er die gesetzlichen Pflichten zu erfüllen hat.

Die Rechte der Korporationsmitglieder sind:

- a) an den Versammlungen der Korporation persönlich teilzunehmen und das Stimm- und Wahlrecht dortselbst auszuüben.
- b) in die statistischen Arbeiten und Ausweise der Korporation Einblick zu nehmen.
- c) In Gewerbefragen und Fachangelegenheiten die Intervention und den Schutz der Gewerkekorporation in Anspruch zu nehmen,
- d) an den von der Gewerkekorporation gegründeten Organisationen, Konsumanstalten, Wohltätigkeitseinrichtungen im Rahmen der für diese Einrichtungen bestehenden Statuten und Vorschriften Anteil zu nehmen.
- e) An den einzelnen Sitzungen der Fachabteilungen sich persönlich zu beteiligen.

Demgegenüber haben die Korporationsmitglieder folgende Pflichten:

- a) Die Statuten und die auf Grund dieser erbrachten Beschlüsse und Verfügungen genau einzuhalten,
- b) Die von der Generalversammlung beschlossenen und von den zuständigen Behörden genehmigten Mitglieds- und Arbeitsbeiträge pünktlich zu bezahlen.
- c) Die durch Wahl oder sonstige Betrauung ihnen übertragene Funktionen oder Delegationen zu übernehmen und nach bestem Wissen und Gewissen auszufüllen.

Wenn die Witwe eines verstorbenen Gewerbetreibenden das Gewerbe weiterführen will, braucht sie dies bloss schriftlich — bei Vorlage eines Auszuges aus der Sterbematrikel — dem Bürgermeisteramt anzumelden, ohne einen Werkführer stellen zu müssen. Diesem gestempelten Gesuche ist eine Quittung über 50 Lei von der Handelskammer beizuschliessen.

Wenn ein Gewerbetreibender auf sein Gewerberecht verzichtet, muss er dies dem Bürgermeisteramt als Gewerbebehörde schriftlich, bei Rückgabe des Original-Gewerbebrevets anzeigen. Die Finanz-administration ist von der Einstellung des Gewerbetriebes bei Vorlage der gewerbebehördlichen Verständigung ebenfalls schriftlich zu verständigen und die Einstellung der weiteren Besteuerung zu verlangen.

8. Gehalts- bzw. Lohnsteuer. Jeder bezahlte Arbeiter ist verpflichtet, eine Gehalts- bzw. Lohnsteuer zu bezahlen. Der Arbeitgeber ist verpflichtet, diese dem Arbeiter abzuziehen, und stets im Laufe des nächstfolgenden Monats mittelst eines Zahlungsbogens „Stat de plata“ in 3 Exemplaren beim zuständigen Steueramte einzuzahlen. Die Nicht-einzahlung dieser Steuer zieht eine Strafe nach sich, welche bis zur vierfachen Höhe der betreffenden Steuersumme geht und dem Arbeitgeber auferlegt wird. Die „Stat de plata“ sind beim Steueramte zu haben und sind gesonderte Formulare für Stundenlohnarbeiter und gesonderte für Wochen- bzw. Monatsangestellte auszufüllen. Die mit diesen Zahlungsbögen zu zahlenden Steuern teilen sich in 4 Kategorien: Gehaltssteuer, Strassensteuer, Arbeitskammeraditionalsteuer und die Supra-cota (gewesene Globalsteuer), letztere jedoch nur bei Gehaltssummen über 3500 Lei monatlich. Bei Stundenlohnarbeitern geschieht die Berechnung wöchentlich und ist aus den vorgedruckten Kopfrubriken des Formulars leicht zu erklären.

9. Arbeitslosenunterstützung: Das Arbeitsministerium hat mit Zirkularerlass Nr. 61.060—1934 ab 1. Oktober 1934 wieder den Arbeitslosenunterstützungsbeitrag von 1 Prozent des Gehaltes bzw. Lohnes des Angestellten eingeführt. Die Hälfte dieser Summe, also einhalb Prozent zahlt der Angestellte, ist ihn also vom Lohne abzuziehen, und einhalb Prozent zahlt der Arbeitgeber. Diese Summe hat der Arbeitgeber monatlich bei der Krankenkassa, oder beim Krankenkassakontrollor gegen Quittung einzuzahlen. Mit Rücksicht auf den humanen Zweck, welchem diese Beiträge dienen, ist es Pflicht jedes Einzelnen, dieser Verfügung Genüge zu leisten.

10. Gewerbekorporationsbeitrag. Die Leitung der Korporation ist bemüht, im Interesse der Mitglieder alles zu tun und notwendigenfalls bei Inanspruchnahme von Aushilfsbeamten auch solche Arbeit zu leisten, welche den normalen Wirkungskreis überschreiten. Dies aber wird sie nur dann in der Lage sein zu tun, wenn alle Mitglieder ihren Mitgliedsbeitrag pünktlich bezahlen. Der Umstand, dass heute ungefähr 50 Prozent der Mitglieder mit der Zahlung des Mitgliedsbeitrages im Rückstand sind, erschwert ganz besonders die Arbeiten der Gewerbekorporation.

Aus diesem Grunde ersuchen wir alle Mitglieder, die rückständigen Beiträge ehestens zu bezahlen, da ansonsten ein Teil jener Beschlüsse der letzten ausserordentlichen Generalversammlung, welche mit grösseren Spesen verbunden sind — wie Vervielfältigung und Versendung der verschiedenen Beschlüsse und Denkschriften — nicht durchgeführt werden können.

Es muss auch der Umstand in Betracht genommen werden, dass selbst die letzte ausserordentliche Generalversammlung ungefähr 10.000 Lei gekostet hat, für welche kaum eine Deckung aus den budgetären ordentlichen Einnahmen gefunden werden kann. Weiters ist besonders hervorzuheben, dass die Mitglieder die die unterstützende Arbeit der Gewerbekorporation nur in dem Masse erwarten werden können, wie sie ihre Pflicht der Korporation gegenüber erfüllen.

Endlich bitten wir jedes einzelnen Mitglied sich mit den einzelnen Fragen eingehend zu befassen, die einschlägigen Gesetze und Vorschriften genau einzuhalten und unsere obigen Weisungen und Bitten zu beherzigen, denn nur so wird einer und der andere von den verschiedenen und oft sehr erheblichen Strafen und sonstigen Nachteilen verschont bleiben.

Die Leitung der Korporation sowie ihre Beamten werden so wie bisher auch in Zukunft es als ihre Pflicht ansehen, jedes Mitglied nach Möglichkeit zu unterstützen und ihm zu helfen wo ihm Unrecht geschieht und seine begründete Beschwerde vorbringt. Hingegen aber kann sie sich in keinem Falle einsetzen für solche Mitglieder, wo erwiesenermassen Pflichtversäumnis, Nachlässigkeit oder gar schlechter Wille der Beschwerde zugrunde liegt, da in solchen Fällen eine Hilfe ohnehin unmöglich und eine Intervention von vornherein erfolglos ist.

Das Präsidium der Gewerbekorporation verständigt hiemit die Korporationsmitglieder, dass die 20 verschiedenen Beschlüsse der ausserordentlichen Generalversammlung fachmännisch und fachlich in Denkschriften verfasst und den verschiedenen Ministern durch den Herrn Vorstand persönlich übergeben worden sind. Von den Ministerien hat das Arbeitsministerium mit Zuschrift Nr. 80.772 vom 12. November 1934 auch geantwortet und uns mitgeteilt, dass die ihm vorgelegten sechs verschiedenen Denkschriften bei Vorbereitung der betreffenden Gesetzentwürfe Berücksichtigung finden werden.

Die Aufarbeitung der Beschlüsse der ausserordentlichen Generalversammlungen vom 15. und 29. Oktober sowie vom 7. November l. J. ist im Zuge, und die Durchführung bzw. Absendung der Denkschriften an die einzelnen Behörden und Amtsstellen wird nach Massgabe der Fertigstellung erfolgen. Die Vervielfältigung und Versendung an die einzelnen Korporationen und Organisationen wird nur nach Massgabe der verfügbaren Geldmittel erfolgen können.

Obige Berichte und Beschlüsse sowie Anträge des Präsidiums wurden in der am 27. November 1934 abgehaltenen Vorstehungssitzung verhandelt und bestätigt.

Kronstadt, am 30. November 1934.

*Das Präsidium und die Vorstehung
der Kronst. Gewerbekorporation.*

NACHRICHTEN

913 Millionen Paar beträgt die Weltproduktion der Schuhe. In der ganzen Welt, hat man im Jahre 1934, 913 Millionen paar Schuhe erzeugt. Nachdem die Bewohner der Welt 2 Milliarden Köpfe bilden, fallen also jährlich auf jeden zweiten Menschen ein paar Schuhe. An die hundert Staaten befassen sich mit Schuhfabrikation. Nach der amerikanischen Statistik importieren 91 Staaten Leder ein aus Amerika. Nach dem amerikanischen statistischen Amt ist die Schuherzeugung des Jahres 1934 folgende: Europa 424, Nordamerika 384, Südamerika 52, Afrika 12, Asien und die ozeanischen Inseln 39, u. Australien erzeugt 13 Million. paar Schuhe. Die Erzeugungsdaten der einzelnen Staaten sind die folgenden: U. S. A. 357, Grossbritannien 114, Frankreich 74, Deutschland 62, Chechoslovakei 34, Italien 27, China 7, und Japan 6 Millionen paar Schuhe.

Was ist die Eigenkompensation? Einer unserer Leser bittet uns, wir sollen ihm erklären was die Eigenkompensation ist? Ein Beispiel ist mehr wert als alles erraten. In einem Blatt lesen wir folgende Anonze: Vertausche Kanarienvogel für gebrauchte Kleider. Adresse: Drahos, Jokaig. 22. Also bitte dies ist die Eigenkompensation!

Die ungarische Polizei hat 3 hereinruffende Schuhhändler verurteilt. Budapest. — Nach Anzeige der ungarischen Landesvereinigung von Schuhhändlern hat man das Verfahren gegen die Schuhhändler in der Nagymezögasse u. Királygasse eingeleitet wegen dem ordnungsgemässen Hereinrufen der Menschen. Vor längerer Zeit hat man in der Umgebung des Telekerplatzes und an dem Platz der Altwarenhändler das Mittel zum Kundeneinfangen angestellt, aber es ist gelungen so zu sagen dies auszurotten und eben darum hat es allgemeines Aufsehen hervorgerufen, das an den vornehmen Weglinien der Hauptstadt in dem Kreise der Schuhhändler dieses Geschäftspropaganda man ordnungsgemäss eingeleitet wurde. Alle drei Kaufleute, besser gesagt Angestellten hat das Bezirkskomando wegen Gassenpanik verurteilt, den trotz aller Vereinigung hat er die Methode der Hereinrufung bestätigt gesehen. Das Budapester königl. Gericht hat im Zusammenhang mit dem ungerechten Wettkampf mit dem Verfahren zusammen am 20. Mai Verhandlung festgesetzt, bei welcher Gelegenheit er für vorläufig den Entschluss gebracht hat, und hat verboten diese Einrufungsmethoden.

Seit dreiundsiebzig Jahren betreibt sein Schulfach der einundachtzig jähriger Jean Desbordes,

in Frankreich in der Gemeinde Bresnay. Seit seinem elften Lebensjahre arbeitet er in seinem Dorf, welches er seit dem nicht einmal für einen Tag verlassen hat, auch jetzt befindet er sich in der besten Gesundheit und er doppelt die Schuhe fleissig in seiner kleinen Werkstatt. Er ist in Frankreich der Doyen der Schuhmacher.

Bata möchte sich in Frankreich in grossen Massen verbreiten. Es ist davon die Rede, dass er in einer Stadt an der Meeresküste eine Fabrik gründen wird, und er möchte, dass schon bei Beginn des Betriebes er die Hälfte der Einwohner Frankreiches versieht. Nach dem geplanten möchte er in ganz Frankreich Filialen errichten. Bata hat in Frankreich so wie in den nahen Kolonien an die 200 Filialen.

Im Holland führt das Schuhfach einen erbitterten Kampf. Im Verhältniss kann man sagen dass wöchentlich eine Schuhfabrik zahlungsunfähig wird und viele Schuhhändler gehen zu Grunde. Eben dann gibt es aber solche Betriebe, welche mit ihrem ganzen Kapazit arbeiten. Mit der Zeit aber gehen auch diese zu Grunde, denn bei dem ungesunden Wettkampf können sie nicht einmal ihre Barauslagen decken. Zuletzt hat die Osterwijk Schuhfabrik, welcher an die 1000 Arbeiter beschäftigt, für vorläufig den Betrieb gesperrt.

In Deutschland werden jährlich 62 millionen paar Schuhe erzeugt, von diesen erzeugen an die 3—4 millionen Paar die Handwerker und an die 58—59 millionen Paare die Fabriksindustrie.

Der gut rechnende Chef. Ein junger Angestellter eines Betriebes verlangt von seinem Chefem Gehaltserhöhung, welcher in unglaubliche Wut gerät und die folgenden Worte in die Ohren des erschrockenen jungen Mannes schreit:

— Nein! Keine Rede davon! Kommen Sie nur nicht mit solchen Bitten! Haben Sie überhaupt Ehrgefühl? Wissen Sie wie wenig sie bei mir arbeiten? Ich beweise es Ihnen sofort. Das Jahr hat 365 Tage nicht wahr? Acht Stunden schlafen Sie täglich, dass sind 122 Tage, bleiben 245. Ausser diesem haben sie 8 Stunden täglich freie Zeit, auch das sind 122 Tage, bleiben 121 Tage. Ausserdem sind im Jahre 52 Sonntage, wo Sie auch frei sind. Bleiben 69. Nicht wahr Sie rechnen mit? Der Samstag Nachmittag ist ebenfalls frei, also 52 halbe Tage, oder 26 ganze kommen von der Arbeit ab. Es bleiben uns nur noch 45 Tage. Sie haben jeden Tag eine Stunde Mittagspause, welches in einem Jahr 16 Tage ausmacht also bleiben 27. Vierzehn Tage haben Sie auch Urlaub, es sind auch an die 12 grosse Feiertage im Jahr, bleibt also im ganzen 1 Tag, dieses ist also das neue Jahr wo wieder ge-

sperrt ist. Und Sie wollen noch Gehaltsverbesserung? Lieber gehen Sie sofort an die Arbeit, oder ich werfe Sie hinaus.

Die grösste Lederfabrik Amerikas, die U. S. Leather hat dem Staate Waldungen im Werte von 760.000 Dollar verkauft, diesen Betrag benützt man für das, dass sie Aktien von den Aktionären zurückkaufen sollen.

In der Chechoslovakei war im Januar 1935 die Ausführung 21 Millionen Chechische Kronen, die vorjährige Ausführung war 22 Millionen. Im Dezember 1934 war die Ausführung 25 Millionen.

Der Norhamptoner Schuhfabrikverein hat dem englischen königlichen Paare zu seinem 25-ten Herscherjubiläum silberne Schuhe geschenkt.

In Holland Stadt Oss ist eine neue Fabrik gegründet worden zur Fabrikation von Holzabsätzen und Holzsohlen.

Die Saargebieter Schuhindustrie ist durch die Umwandlung in grosse Not geraten. Die St.

Lingbert-er Schuhfabrik hat mit 900 tausend Franken Zahlungsunfähigkeit angesagt und trachtet nach 30 %-iger Quote.

Die Jugoslaver Bata Schuhfabriks-Direktion verhandelt darüber mit den betreffenden Regierungsbehörden, dass er in Borowo neben seiner tätigen Fabrik noch eine Lederfabrik und Strumpffabrik gründen will.

Das französische höchste Gericht hat zu schwere Bestrafung in der Angelegenheit der Schuhmodellkopierung gebracht. Er hat ausgesagt, dass das Erfindungsrecht den Redakteuren am weitesten berechtigt.

A jugoszláviai Bata cipőgyár vezetősége arról tárgyal az illetékes kormányhatóságokkal, hogy Borowoban működő gyára mellett bőrgyárat és harisnyagyárat létesítenek.

BCU Cluj / Central University Library Cluj

Asociați-vă și fiți solidari,
căci în unire zace puterea!

Szövetkezetek és tartsatok
össze, mert összetartásban az erő!

Vereinigt euch und haltet zusammen,
denn im Zusammenhalten
liegt die Kraft!

Pantofari din Regiunea BRĂȘOVULUI!

Cumpărați în „Hala de vânzare
a pantofarilor industriași de
piele Brașov” PRUNDUL ROSELOR 2.

Depozit: Sighișoara.

Brassó - vidéki Bőriparosok!

Vásároljatok a „Bőriparos-meste-
rek Szövetkezetének Árucsar-
nokában”, (Brassó Rózsater 2).

Fióküzlet: Segesvár.

Schuhmacher aus der Kronstädter Gegend!

Kauft eure Waren in der „Verkaufs-
halle der Lederindustr.-Meister
Kronstadt” Rosenplatz 2.

Lager: Schässburg.

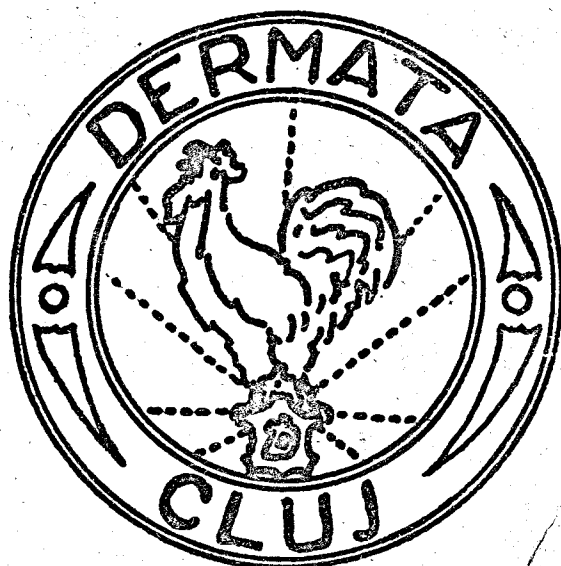
Ceeace este temelăia pt. o casă, este talpa pt. încălțăminte!

Pt. temelăia unei case, arhitectul folosește pietrele cele mai solide. Pentru talpa încălțăminteii trebuie să se întrebuițeze pielea cea mai bună.

Tălpile DERMATA sunt durabile, rezistă umezelii, păstrează forma și sunt confortabile al purtat.

Tălpile DERMATA au o greutate specifică mică și deaceia Vă permit o calculație favorabilă. Clientela mulțumită, câștigul sporit . . .

Cereți pieile DERMATA dela furnizorul Dv.

A cipőnél a talp olyan fontos mint az épületnél az alapzat!

Amint a ház alapzatához az építész a legjobb köveket használja, úgy a talphoz a cipész a legjobb bőrt dolgozza fel

A **DERMATA-talp** tartós, vizálló, viselésnél kellemes és formáját megtartja.

A **DERMATA-talp** könnyű súlyánál fogva, előnyös kalkulációt tesz Önnek lehetővé.

Megelégedett vevők, jobb kereset . . .

Követeljen DERMATA-talpat a szállítójától!

Was das Fundament für das Haus, ist die Sohle für den Schuh!

Für das Fundament des Hauses nimmt der Baumeister die besten Steine.

Für die Sohle des Schuhs soll der Schuster nur das beste Leder nehmen.

DERMATA-Sohlen sind haltbar, widerstandsfähig gegen Wasser, angenehm im Tragen und halten die Form.

DERMATA-Sohlen sind spezifisch leicht und erlauben Ihnen daher eine nutzbringende Kalkulation.

Zufriedene Kunden, besserer Verdienst . . .

Verlangen Sie DERMATA-Sohlen von Ihrem Lieferanten!

DERMATA